

Kas yra Vilniaus piliečių asamblėjos dalyviai?

Iš 54 užsiregistravusių ir atsitiktine tvarka pagal sociodemografinius duomenis atrinktų miestiečių galiausiai asamblėjoje sutiko dalyvauti 43 asmenys. Pateikiame galutinę asamblėjos dalyvių grupės ir Vilniaus miesto gyventojų įvairovės palyginimą:

Asamblėjos dalyviai Viso: 43	Vilniaus miesto gyventojai (2025-08-11 duomenys) Viso: 635 381
Lytis	
58 % moterys 44 % vyrai	52 % moterys 48 % vyrai
Amžius	
18-29 m. 12 % 30-45 m. 33 % 46-55 m. 19 % 56-64 m. 12 % 65+ m. 26 %	18-29 m. 14 % 30-45 m. 34 % 46-55 m. 16 % 56-64 m. 14 % 65+ m. 22 %
Tautybė	
Lietuvių 81 % Baltarusių 7 % Ukrainiečių 5 % Rusų 2 % Kita 5 %	Lietuvių 83 % Baltarusių 6 % Ukrainiečių 3 % Rusų 3 % Kita 5 %
Gyvenama vieta	
Verkiai 12 % Pašilaičiai 7 % Žirmūnai 7 % Antakalnis 7 % Naujoji Vilnia 5 % Fabijoniškės 2 % Naujininkai 7 % Naujamiestis 5 % Pilaitė 7 % Lazdynai 7 % Šeškinė 5 % Senamiestis 7 % Jsutiniškės 2 % Karoliniškės 2 % Šnipiškės 5 % Vilkpėdė 5 % Žvėrynas 1 % Viršuliškės 0 % Rasos 2 %	Verkiai 9 % Pašilaičiai 7 % Žirmūnai 7 % Antakalnis 7 % Naujoji Vilnia 7 % Fabijoniškės 6 % Naujininkai 6 % Naujamiestis 6 % Pilaitė 5 % Lazdynai 5 % Šeškinė 5 % Senamiestis 4 % Jsutiniškės 4 % Karoliniškės 4 % Šnipiškės 4 % Vilkpėdė 3 % Žvėrynas 2 % Viršuliškės 2 % Rasos 2 %

Paneriai 2 % Grigiškės 2 %	Paneriai 2 % Grigiškės 2 %
Išsilavinimas	
Pradinis 2 % Pagrindinis (10 kl.) 7 % Vidurinis (12 kl.) 19 % Profesinis 19 % Aukštasis 53 %	Pradinis 4 % Pagrindinis (10 kl.) 6 % Vidurinis (12 kl.) 28 % Profesinis 18 % Aukštasis 45 %
Dažniausiai pasirenkamas būdas ar transporto priemonė kasdienėms kelionėms	
Nuosavas automobilis 51 % Viešasis transportas 26 % Dviratis 7 % Pėsčiomis 14 % Kita 2 %	Nuosavas automobilis 50 % Viešasis transportas 27 % Dviratis 5 % Pėsčiomis 15 % Kita 3 %

Kaip vyko atranka?

Piliečių asamblėjų išskirtinumas – dalyvių atranka. Šis visuomenės įtraukimo į sprendimų priėmimą procesas remiasi atrankos metodu, kuris vadinamas demokratinė loterija (angliškai *sortition*).

Demokratinė loterija – tai sprendimų priėmimo ar patariamasis politinis mechanizmas, kai žmonės į grupę atrenkami atsitiktine tvarka (loterijos principu), o ne renkant rinkimuose ar skiriant valdžios institucijų. Demokratinė loterija remiasi tuo, kad:

- Atsitiktinumas užtikrina, kad grupėje būtų atstovaujami įvairūs visuomenės sluoksniai (lytis, amžius, pajamos, išsilavinimas);
- Tokia sistema siekia išvengti politinių partijų įtakos ir suteikti įprastai sprendimų priėmime ar visuomeninių grupių veikloje mažiau dalyvaujantiems gyventojams tiesioginį vaidmenį demokratijoje.

Taigi, remiantis demokratinės loterijos metodu, rugpjūčio pradžioje 13 tūkst. Vilniaus miesto gyventojų namų pašto dėžutes pasiekė laiškai su kvietimu registruotis į pirmąją Vilniaus piliečių asamblėją. Adresai, kuriais siųsti laiškai buvo parinkti atsitiktine tvarka, proporcingai išskirstant laiškų kiekį seniūnijoms pagal jų dydį. Registracija į asamblėją buvo atvira nuo rugpjūčio 6 iki rugsėjo 7 d. Į asamblėją užsiregistravo ir į gautą kvietimą atsiliepė 731 gyventojas.

Atrenkant dalyvius, jų duomenys buvo nuasmeninti. Pasinaudojus algoritmu ir atsitiktine atranka, finalinė grupė atrinkta pagal 6 kriterijus: lytį, amžių, tautybę,

gyvenamą seniūniją, išsilavinimą ir dažniausiai pasirenkamą transporto priemonę kasdienėms kelionėms. Atrankoje buvo siekiama, kad grupės pasiskirstymas išvardintų rodiklių aspektais būtų toks pats, koks yra miesto. Atrankoje buvo pasitelkiami 2025 m. rugpjūčio 11 d. Vilniaus miesto gyventojų statistikos duomenys, kuriuos pateikia VĮ Registrų centras. Bendra Vilniaus miesto gyventojų statistika viešai prieinama [čia](#).

54 į asamblėją kviečiamus Vilniaus miesto gyventojus sudarė:

- 29 moterys ir 25 vyrai;
- 6 dalyviai – 18–29 metų amžiaus; 19 – 30–45 m.; 9 – 46–55 m.; 8 – 56–64 m. ir 12 dalyvių 65+ m.;
- 46 lietuviai; likę 8 dalyviai – kitų mieste gyvenančių tautybių: baltarusių, ukrainiečių, rusų ir kita.
- 5 Verkių; po 4 iš Pašilaičių, Žirmūnų, Antakalnio ir Naujosios Vilnios; po 3 iš Fabijoniškių, Naujininkų, Naujamiesčio, Pilaitės, Lazdynų ir bent po vieną dalyvį iš visų likusių seniūnijų;
- 28 su aukštuoju išsilavinimu, 9 – profesiniu išsilavinimu, o likę 17 dalyvių su viduriniu, pagrindiniu arba nebaigtu pagrindiniu išsilavinimu;
- 28 dalyviai kasdienėms kelionėms renkasi nuosavą automobilį, 14 – viešąjį transportą, 8 – eina pėsčiomis, 3 – renkasi dviratį ir 1 – kitas priemones.

Dokumentą parengė:

Vilniaus miesto savivaldybės administracija

Vyr. miesto architektės patarėja Beatričė Umbrasaitė

2025-09-23